

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

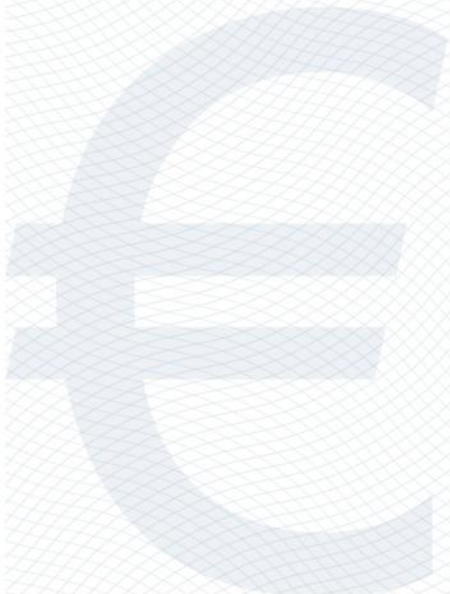
Euro & talous 2/2014

Rahoitusjärjestelmän vakaus

Johtokunnan varapuheenjohtaja
Pentti Hakkarainen

15.5.2014

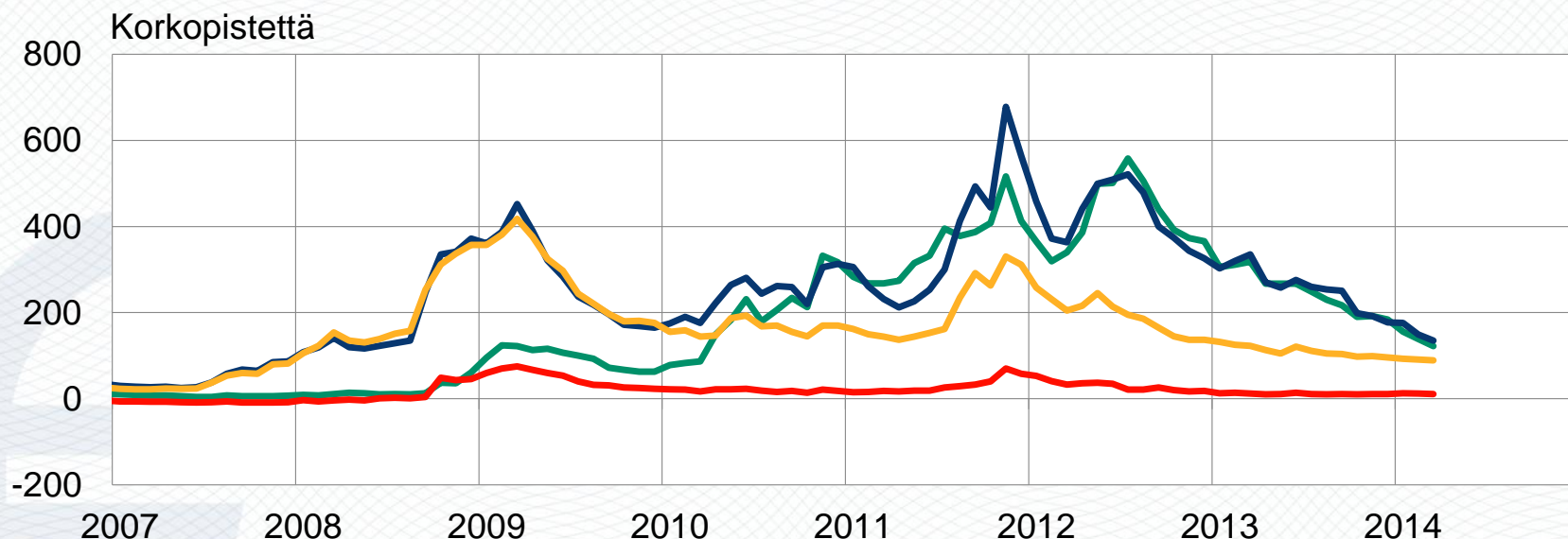
Talous- ja luottosuhdanteisiin liittyvät riskit

Rahoituksen saatavuuden paraneminen tukee euroalueen asteittaista toipumista kriisistä

Rahoituslaitosten ja julkisyhteisöjen* liikkeeseen laskemien velkakirjalainojen riskilisä

- Julkisyhteisöt: periferiamaat *
- Julkisyhteisöt: hyvän luottoluokituksen maat *
- Rahalaitokset: periferiamaat
- Rahoituslaitokset: hyvän luottoluokituksen maat

* Julkisyhteisöjen lainoilla tarkoitetaan paikallishallinnon liikkeeseen laskemia ja valtion takaamia lainoja.

** Periferiamaat: Italia, Espanja, Kreikka, Irlanti ja Portugali.

Lähteet: Bloomberg ja BofA Merrill Lynch.

Kasvanut riskinottohalukkuus voi vääristää hintoja arvopaperimarkkinoilla

Suuririskisten yritysten velkakirjojen emissiot ja korkojen riskilisät

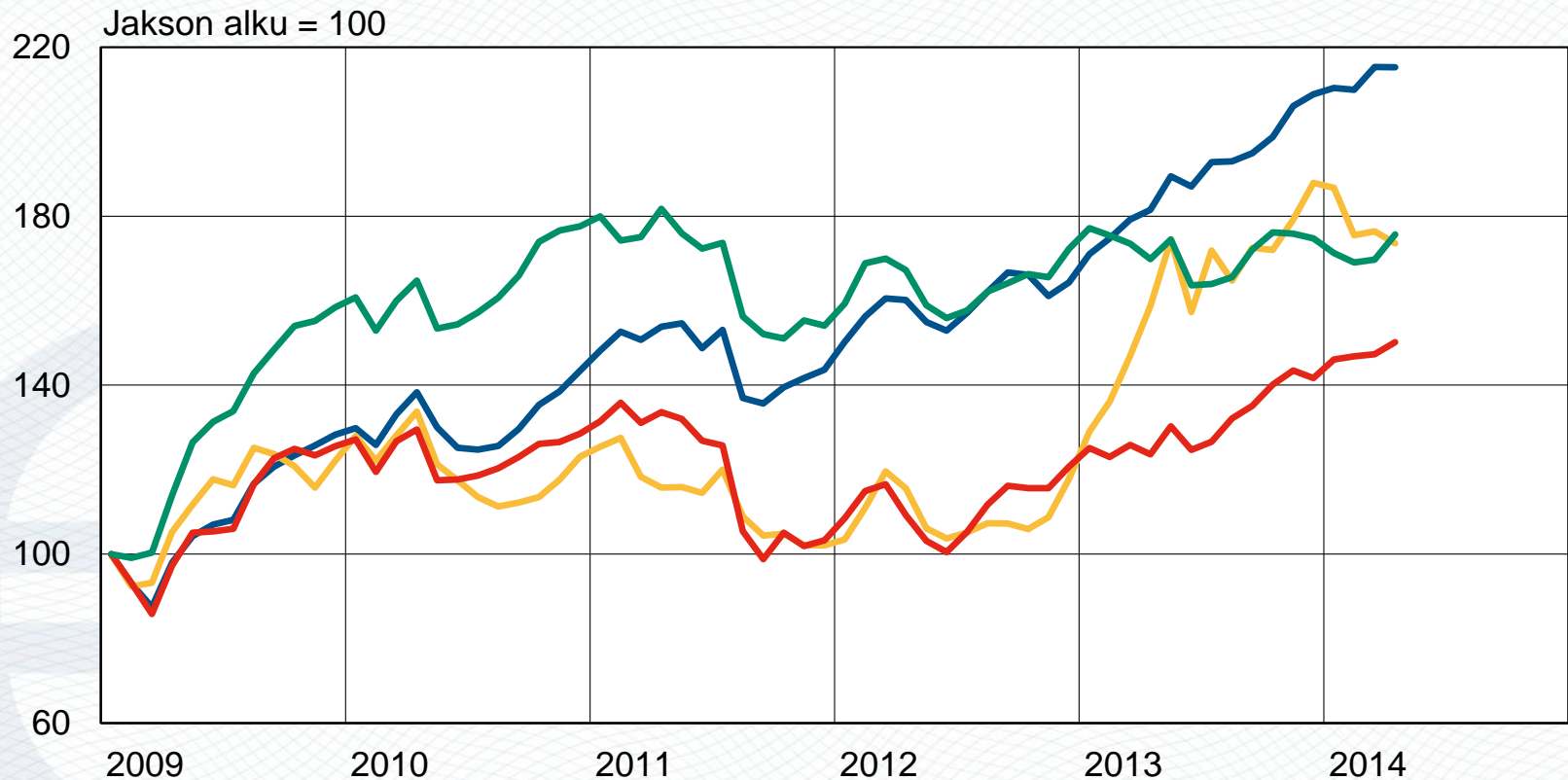

Lähde: Bloomberg.

Osakkeiden hinnat nousussa

Suurten maiden osakeindeksit

- S & P 500 -indeksi
- DJ EURO STOXX (laaja) -indeksi
- Tokio, Nikkei 225 -indeksi
- MSCI kehittyvät taloudet -indeksi

Lähde: Bloomberg.

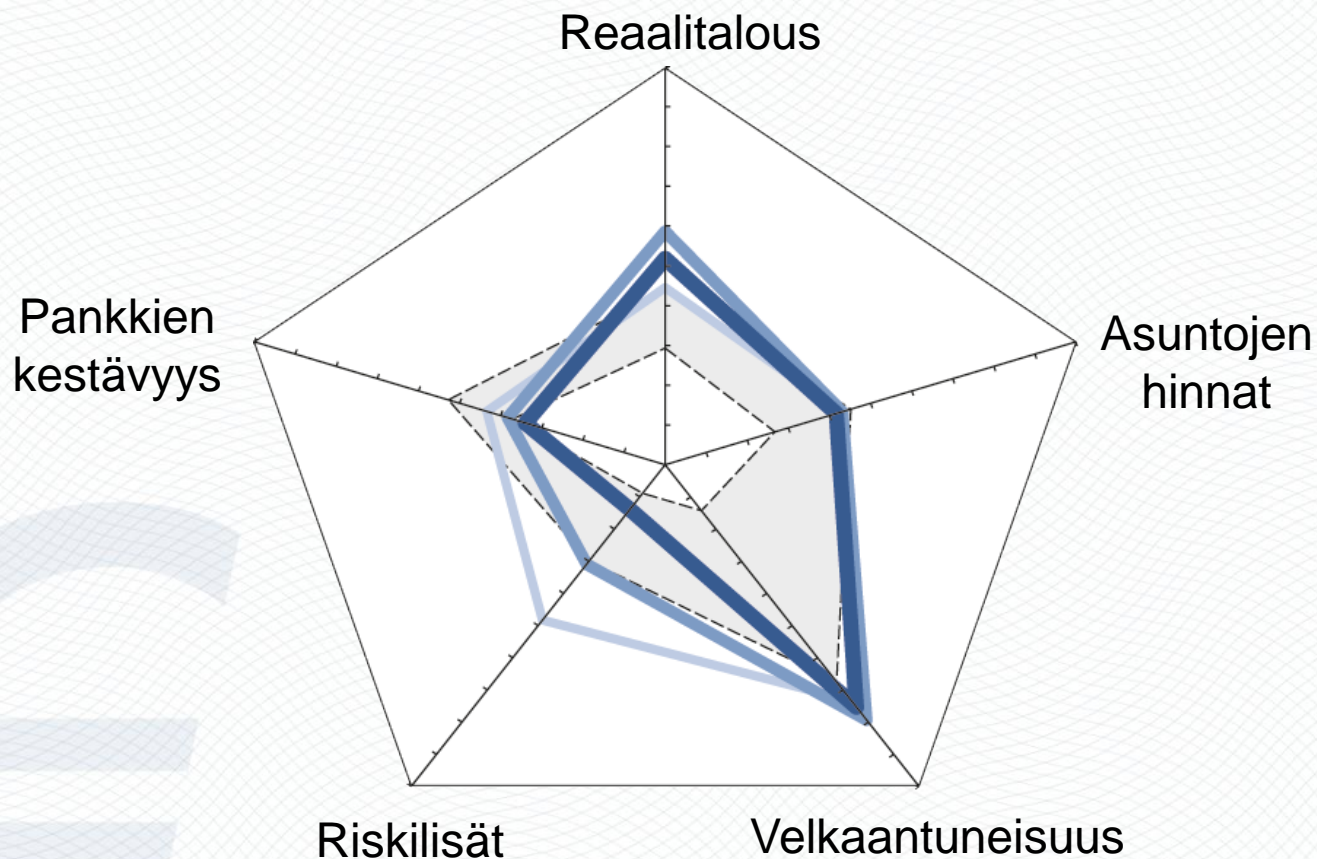
Ulkomailta Suomeen välittyvät riskit

- Kansainvälisen talouden ja rahoitusmarkkinoiden kehityksellä on suuri vaikutus Suomen talouden ja rahoitusjärjestelmän näkymiin ja riskeihin.
- Suomen kannalta keskeisiä riskejä:
 - Kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden uusi epävakautuminen.
 - Pitkään jatkuva matala korkotaso ja omaisuuserien hintojen liiallinen nousu.
 - Geopoliittisten jännitteiden vaikutus Suomen talouden näkymiin.

Kotimaantalous, yritykset, kotitaloudet, julkinen talous

Velkaantuminen ja reaalityalouden kehitys suurimpia riskejä Suomen rahoitusjärjestelmälle

□ Kesäkuu 2012

□ Kesäkuu 2013

■ Toukokuu 2014

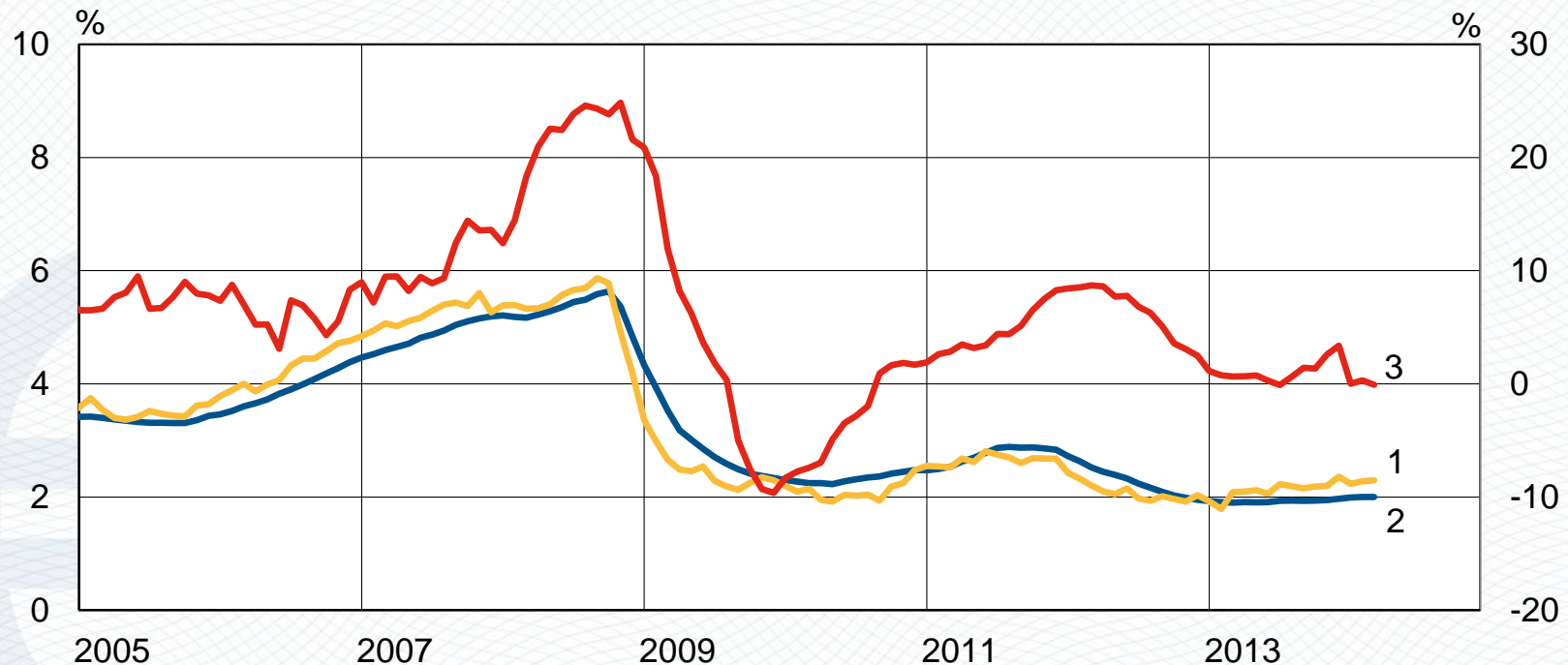
Ulommat arvot kuvastavat suurempia riskejä.

Lähteet: NASDAQ OMX Helsinki, pankit, Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

Rahalaitosten myöntämien yrityslainojen kasvuvauhti pysynyt vaimeana

Rahalaitosten myöntämien yrityslainojen keskiporkoja ja vuosikasvu Suomessa

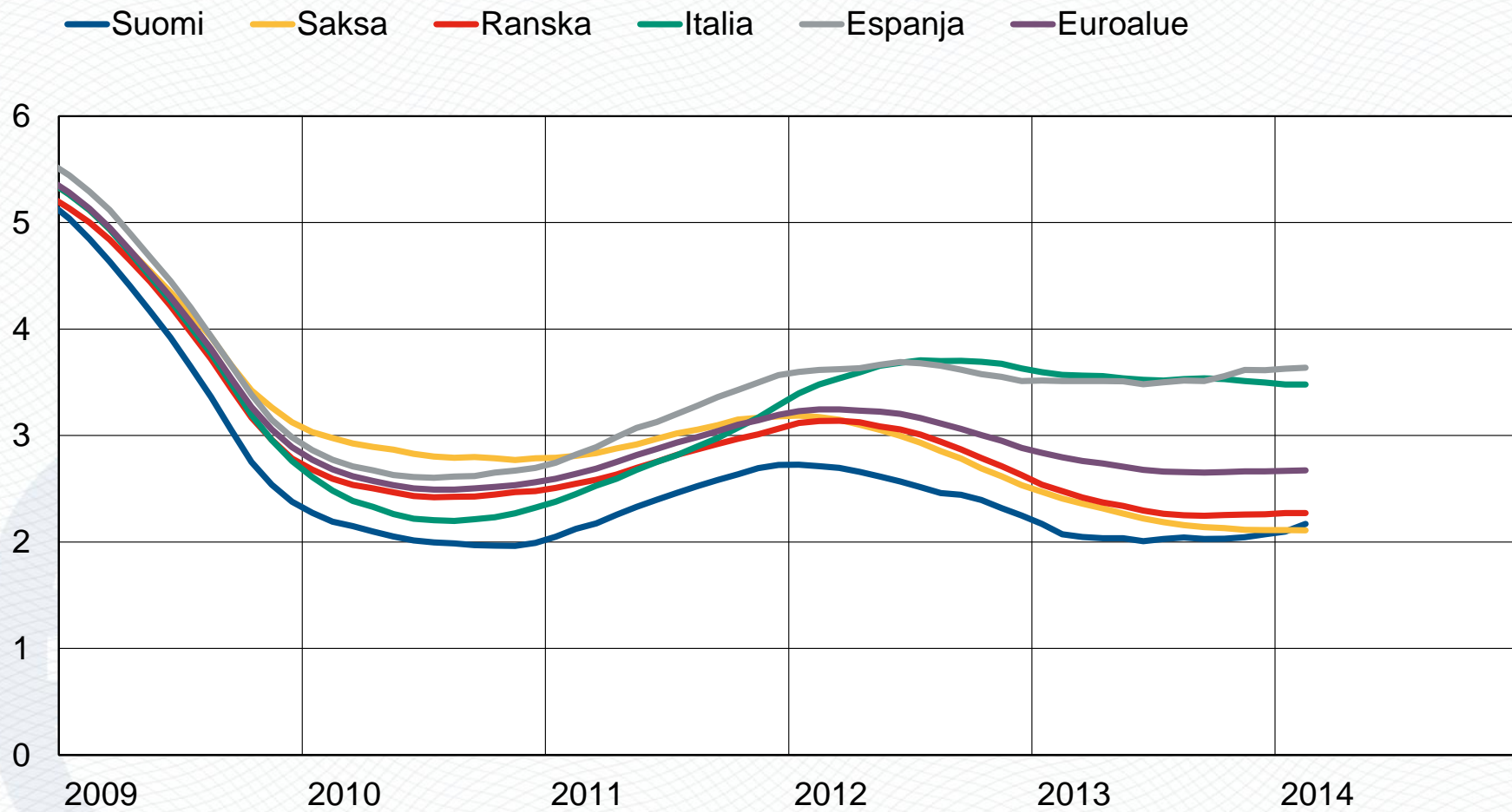
- 1 Yrityslainakannan keskiporko* (vasen asteikko)
- 2 Uusien yrityslainasopimusten keskiporko* (vasen asteikko)
- 3 Yrityslainojen vuosikasvu (oikea asteikko)

* Sisältää myös asuntoyhteisöille myönnettyjen lainojen korot.

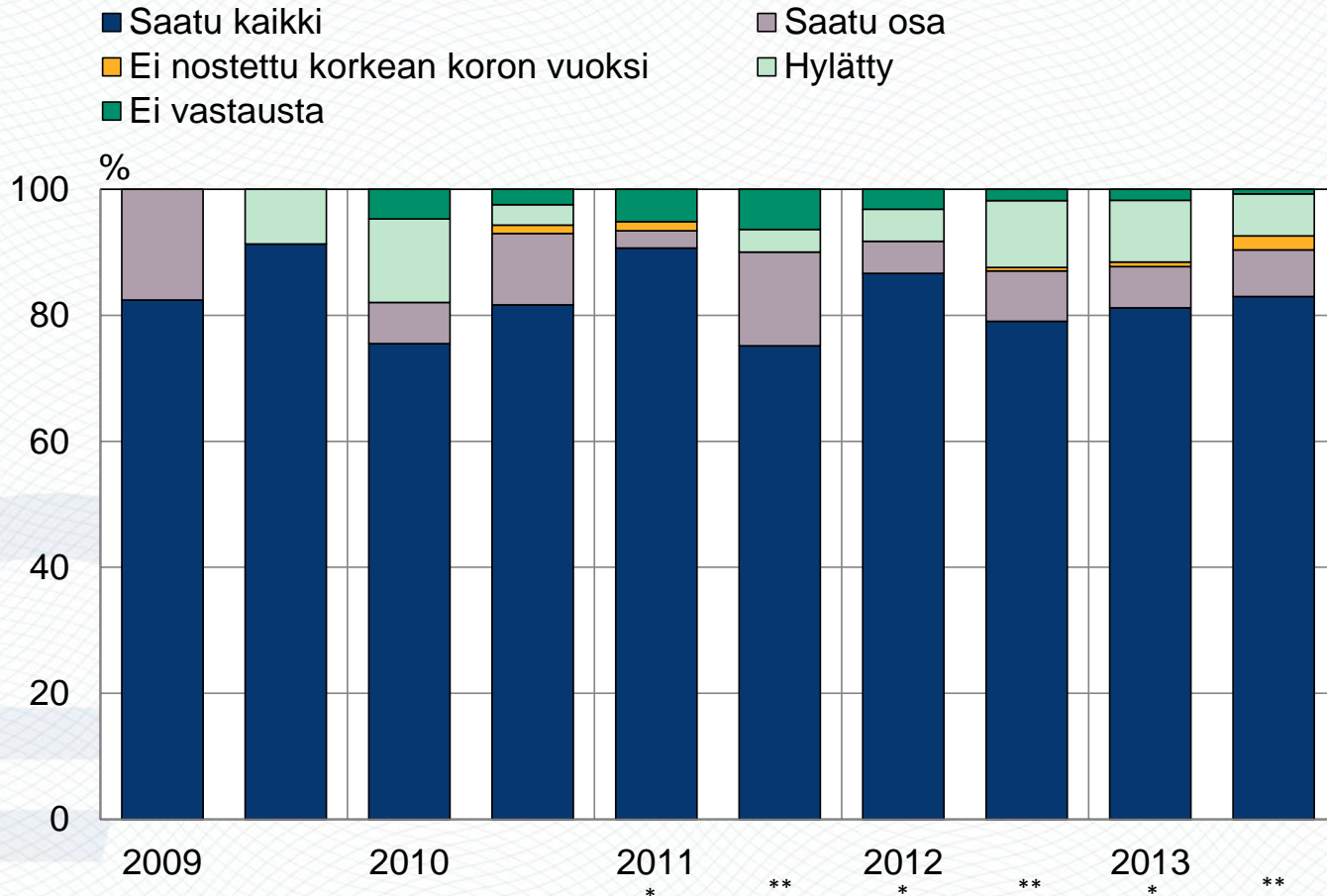
Lähde: Suomen Pankki.

Yrityslainakannan vuosikorko euromaissa

Lähteet: EKP ja Suomen Pankin laskelmat.

Yritysrahoituksen saatavuus on säilynyt hyvänä

* Kysely tehty loka–maaliskuussa.

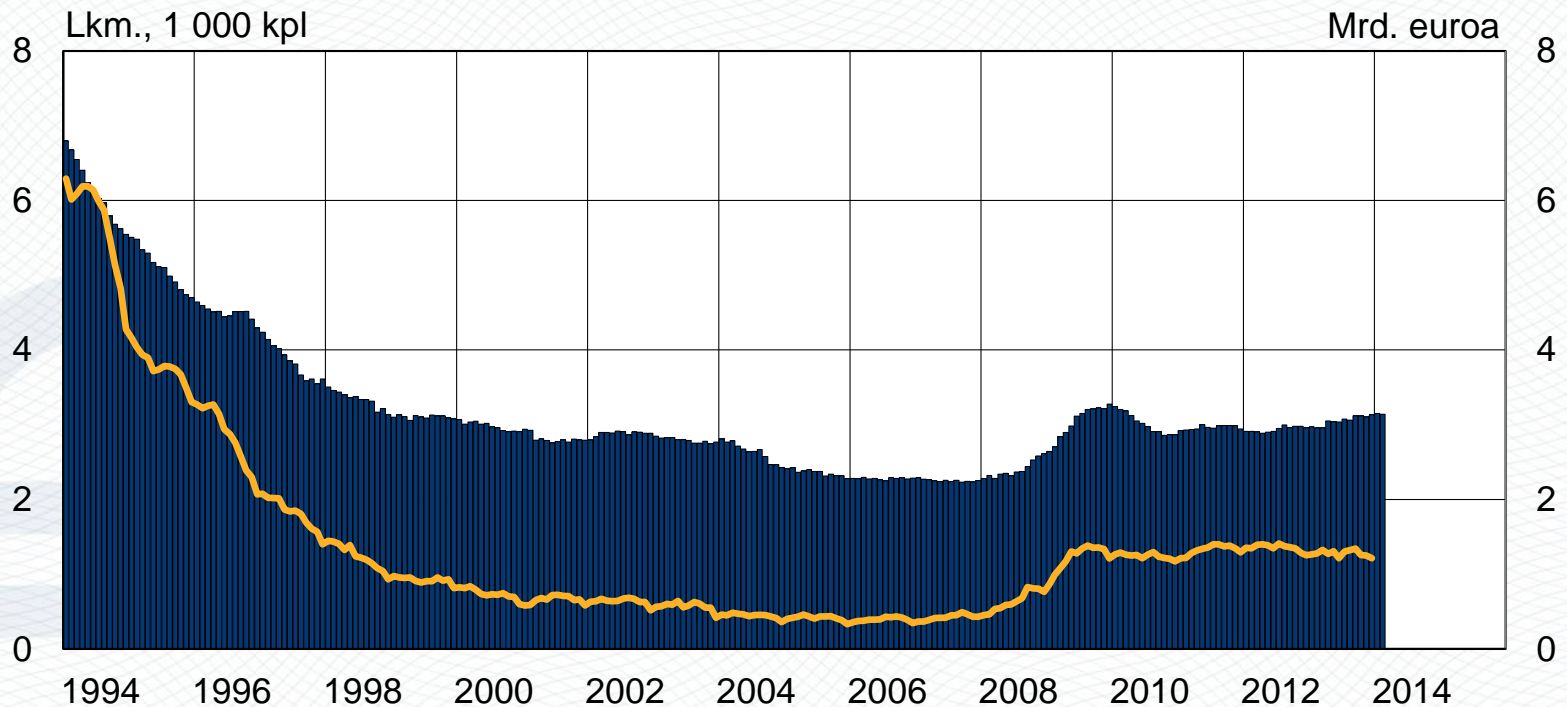
** Kysely tehty huhti-syyskuussa.

Lähde: Euroopan keskuspankki.

Konkurssien määrä hienoisessa kasvussa, mutta edelleen vähäinen

Konkurssit ja järjestämättömät saamiset Suomessa

- Yritysten vireille pannut konkurssit, 12 kk:n liukuva summa (vasen asteikko)
- Pankkien järjestämättömät saamiset* (oikea asteikko)

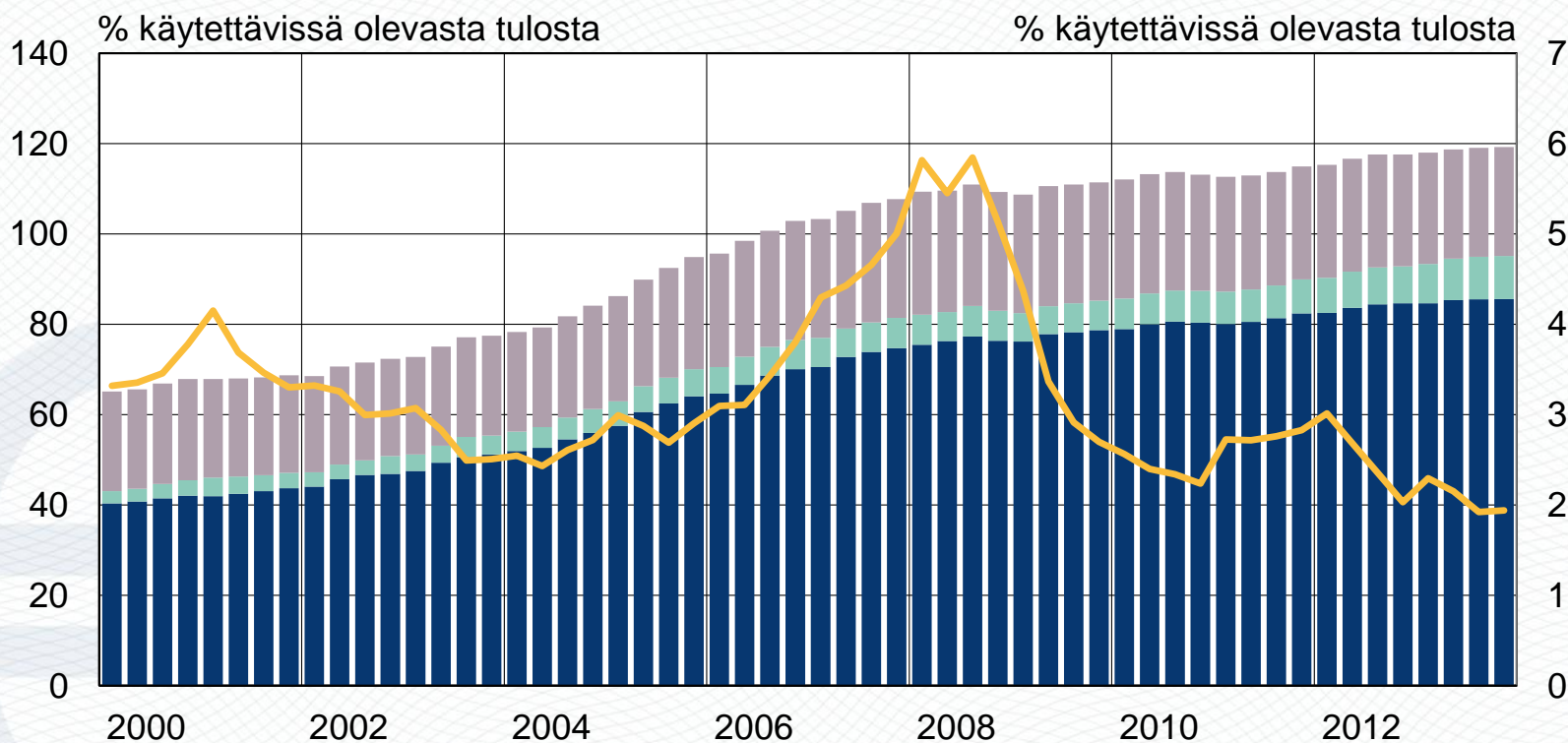
* Vähintään 90 päivää erääntyneinä ja maksamatta olleet saamiset.

Lähteet: Tilastokeskus, Finanssivalvonta ja Suomen Pankin laskelmat.

Kotitalouksien velkaantuminen jatkunut, mutta aiempaa hitaammin

Kotitalouksien velkaantuneisuus ja korkorasitus Suomessa

- Asuntolainat (vasen asteikko)
- Muut lainat (vasen asteikko)
- Yhtiölainat* (vasen asteikko)
- Korkomenot (oikea asteikko)

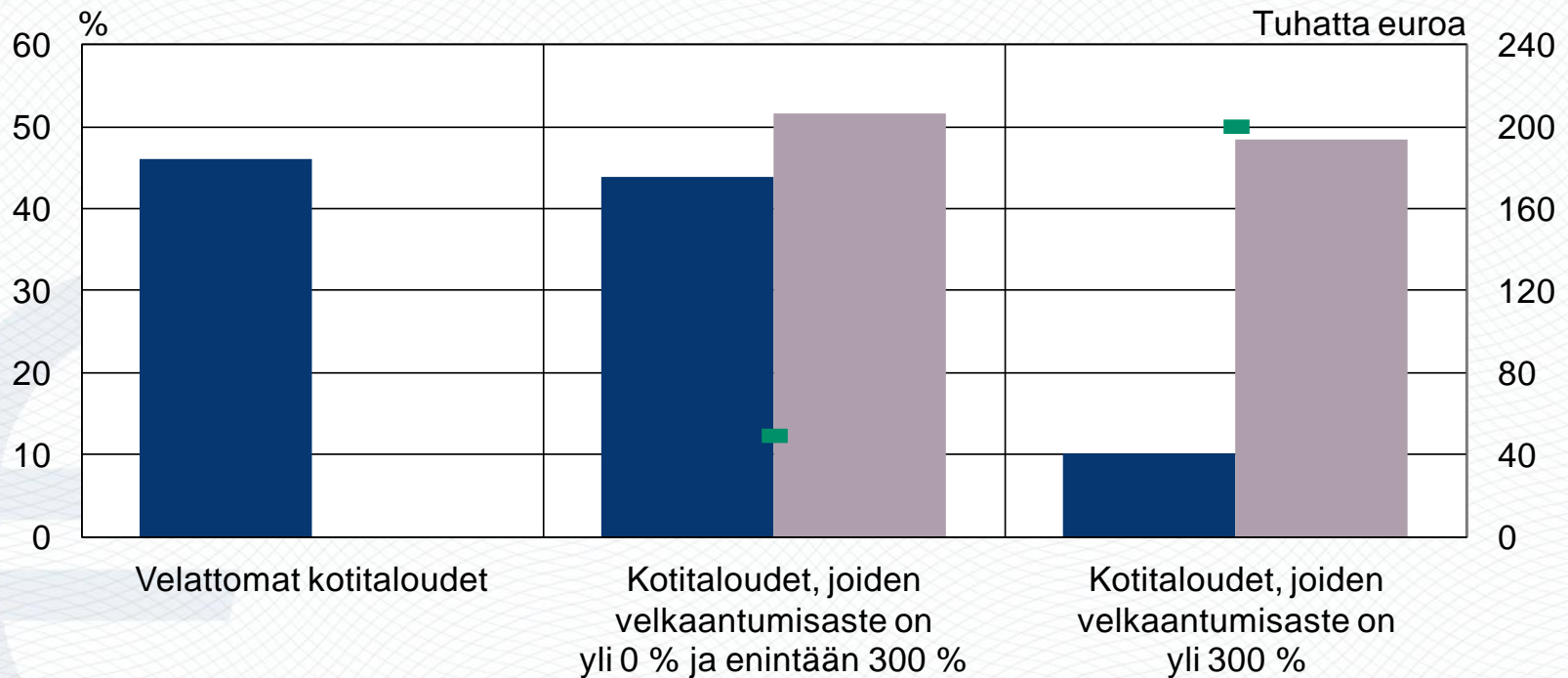

* Tilastokeskuksen arvio kotitalouksien omistamien asunto-osakeyhtiöiden lainakannasta.
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Puolet kotitalouksien velasta kymmenesosalla

Kotitaloudet ja niiden velat velkaantumisasteen* mukaan

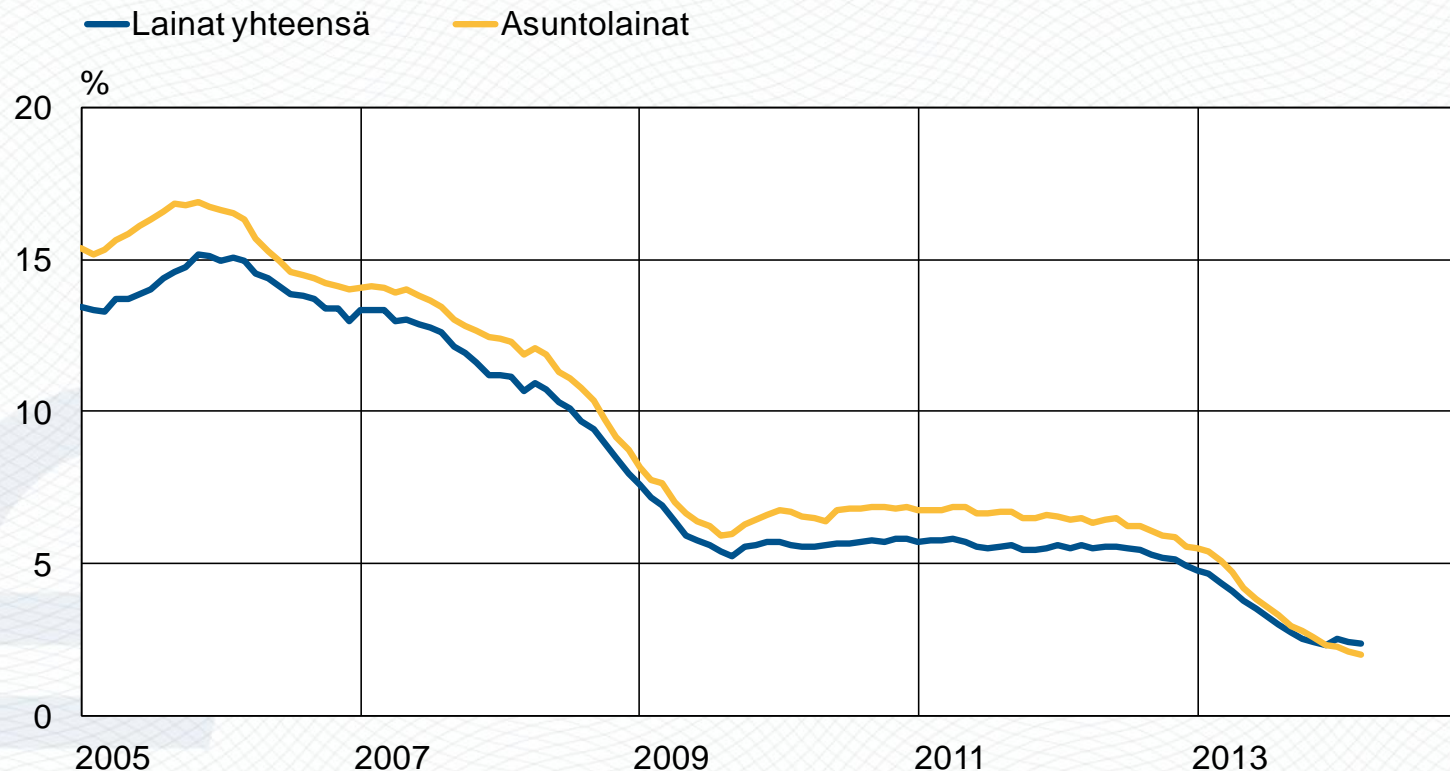
- Osuus kotitalouksista (vasen asteikko)
- Osuus kotitalouksien velasta (vasen asteikko)
- Velkaa keskimäärin kotitaloutta kohti (oikea asteikko)

* Velkaantumisaste = kotitalouden velka, % käytettävissä olevasta rahatulosta vuonna 2012.
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Asuntolainojen kasvuvauhti hidastunut

Kotitalouksien lainakannan* vuosimuutos Suomessa

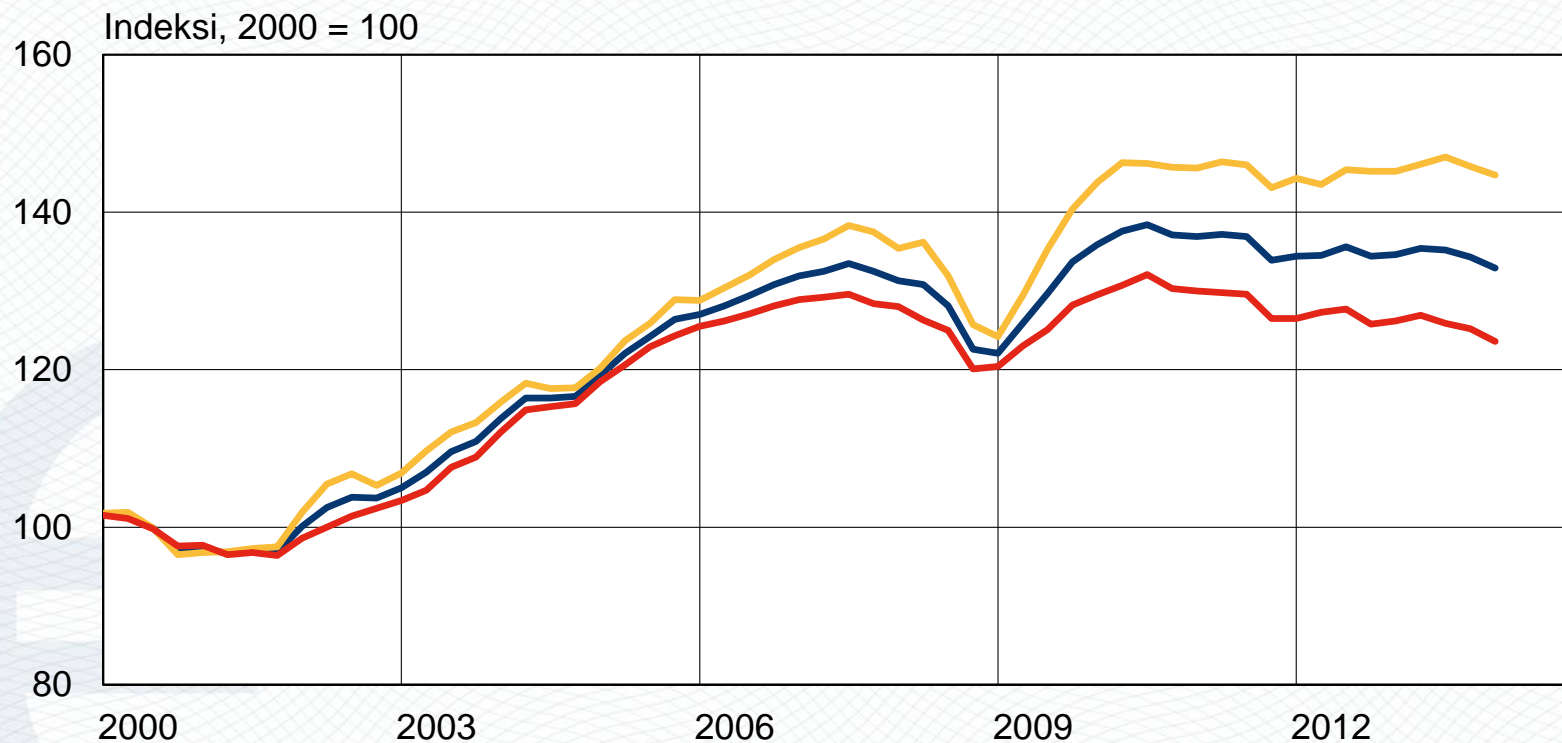

* Suomalaisien kotitalouksien euromääräiset lainat Suomessa toimivista rahalaitoksista ilman kotitalouksien omistamien asunto-osakeyhtiöiden lainoja.
Lähde: Suomen Pankki.

Asuntojen reaaliset hinnat laskeneet, hintakehityksessä alueellisia eroja

Asuntojen reaaliset hinnat Suomessa

— Koko maa — Pääkaupunkiseutu — Muu Suomi

Asuntojen nimelliset hintaindeksit on muunnettu reaalisiksi koko maan kuluttajahintaindeksiä käyttäen.

Lähde: Tilastokeskus.

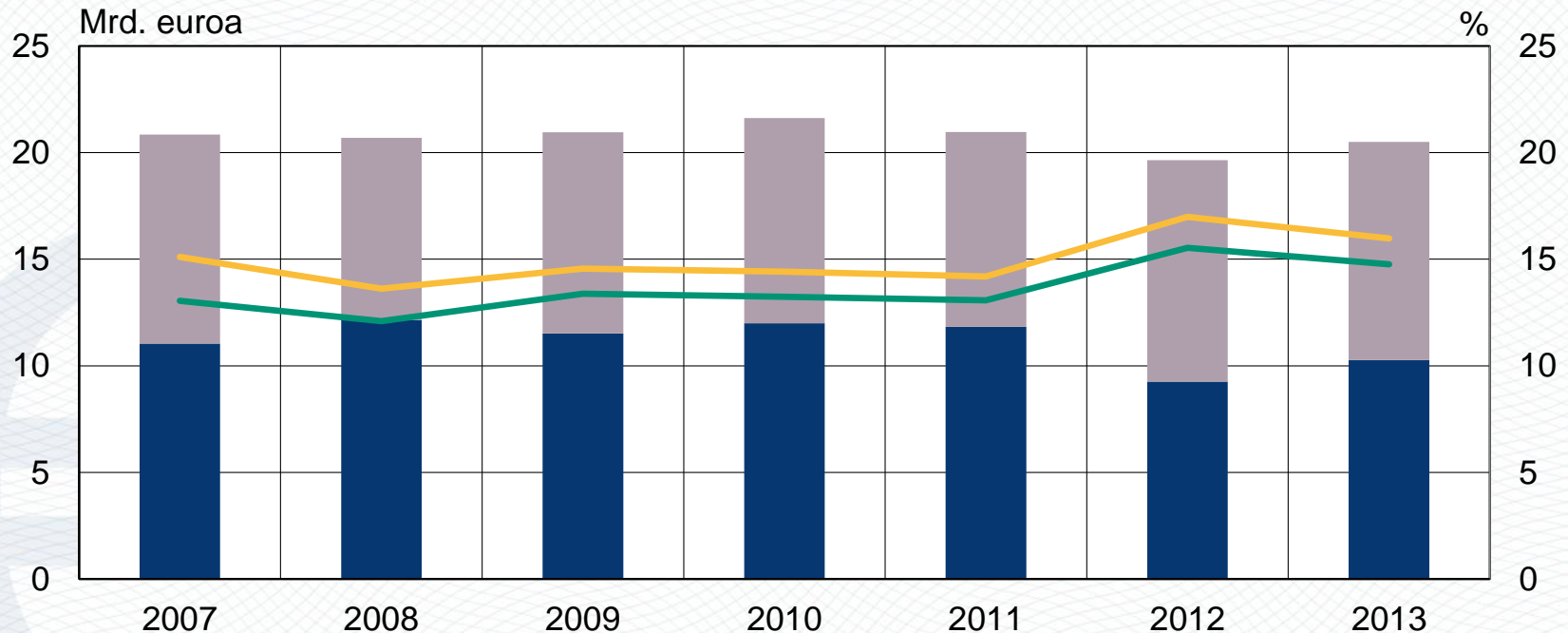
Rahoitusjärjestelmän riskiensietokyky ja rakenteelliset riskit

Suomen pankkisektorin riskiensietokyky pysynyt hyvänä

Suomen pankkisektorin omat varat ja vakavaraisuus

- Tappiopuskuri* (vasen asteikko)
- Omien varojen vähimmäisvaatimus (vasen asteikko)
- Vakavaraisuussuhde (oikea asteikko)
- Vakavaraisuussuhde rajoituksettomien ensisijaisin omin varoin (oikea asteikko)

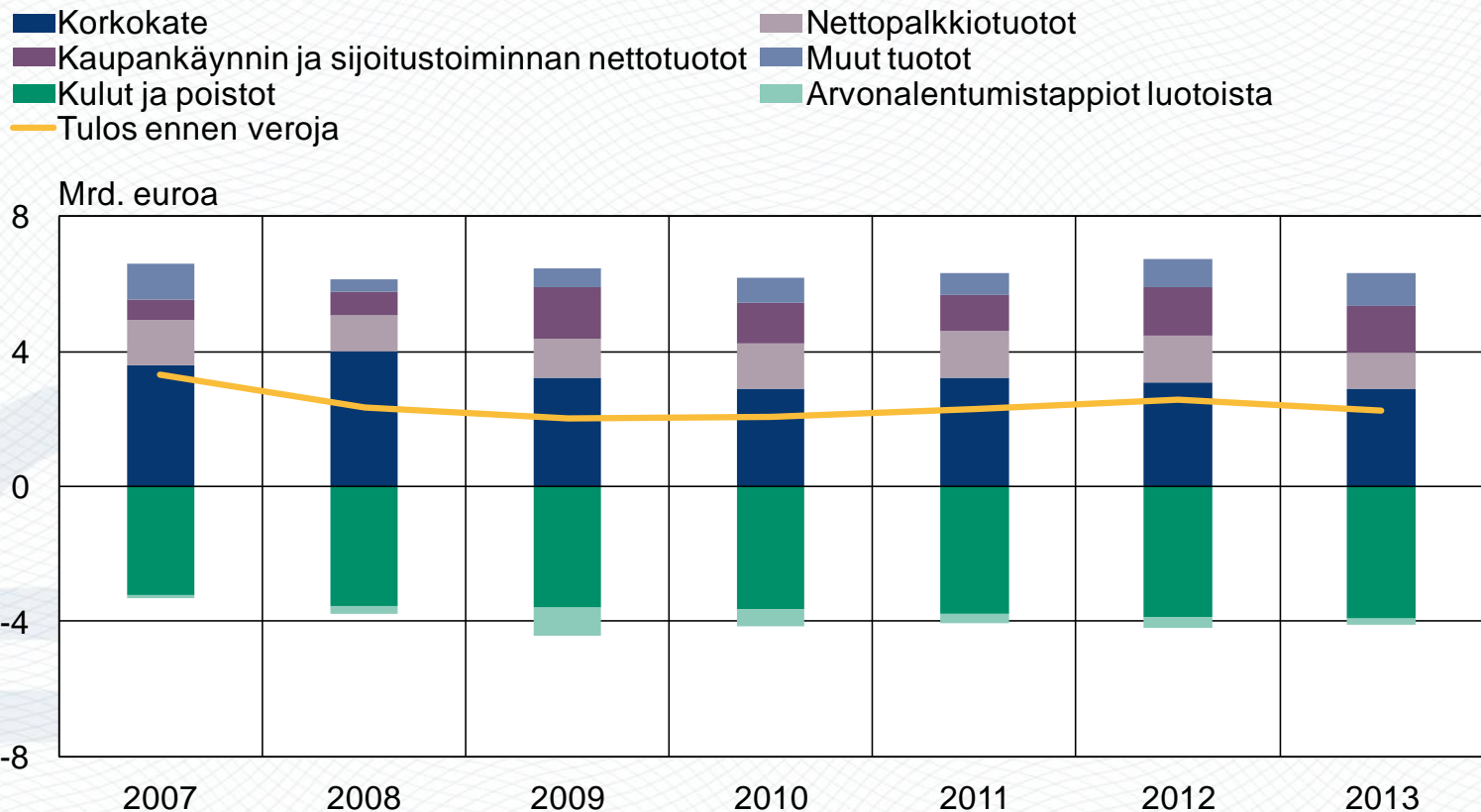

* Omien varojen ylijäämä = omat varat – omien varojen vähimmäisvaatimus.

Lähde: Finanssivalvonta.

Pankkisektorin tulokunto säilynyt ja luottotappiot pienet

Suomen pankkisektorin tuloskehitys

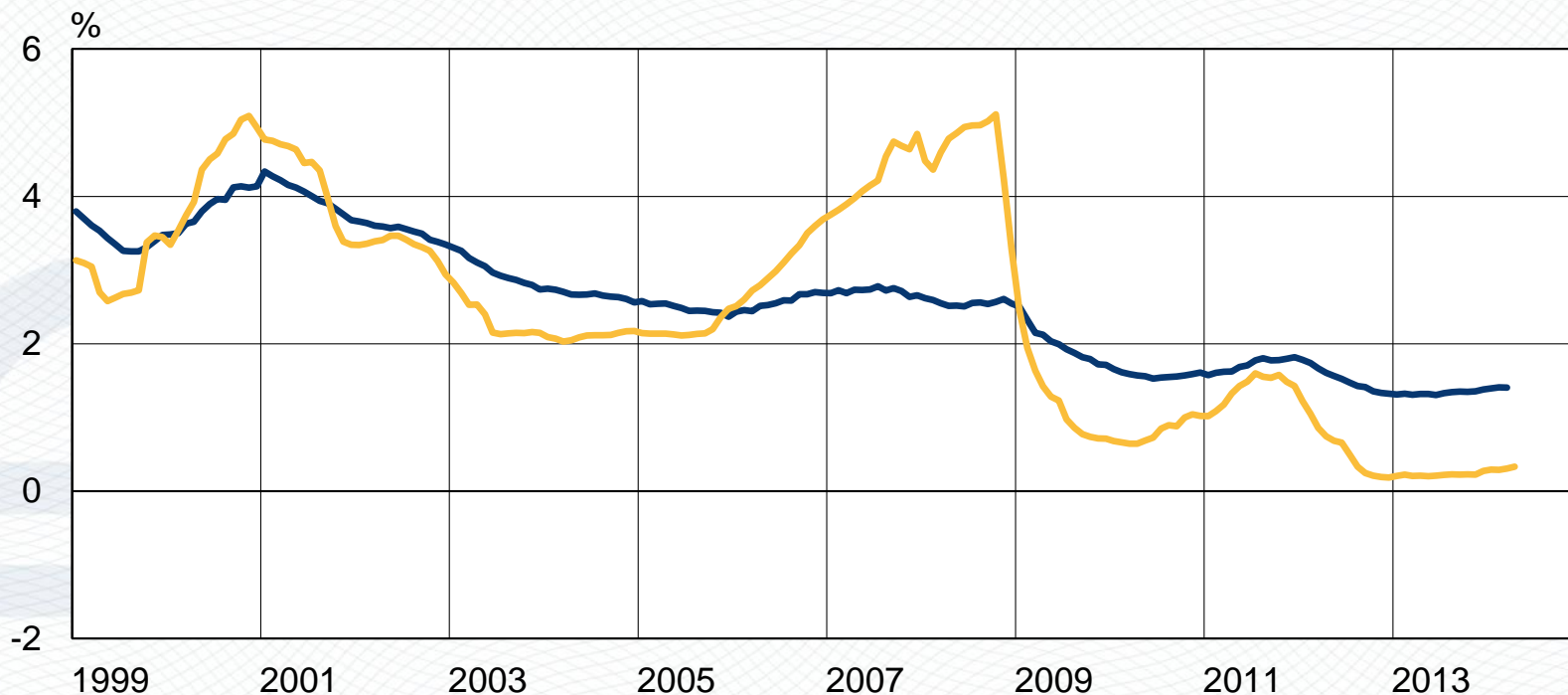

Lähde: Finanssivalvonta.

Matala korkotaso ja lainakannan kasvun hidastuminen koettelevat pankkien kannattavuutta

Kokonaismarginaali ja 3 kk:n euribor

- Kokonaismarginaali (lainakannan kesikorko – talletuskannan kesikorko)
- 3 kk:n euribor

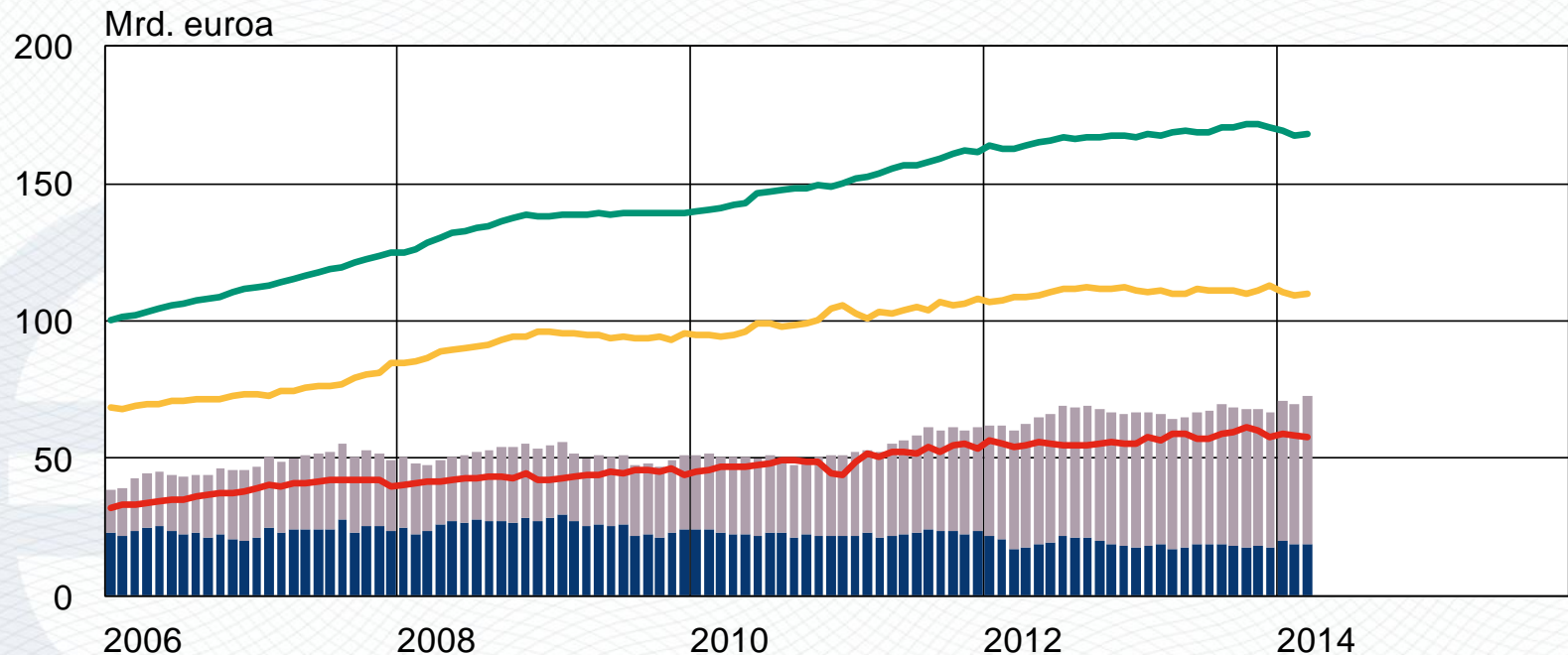

Suomen rahalaitosten lainat yleisölle ja talletukset yleisöltä.
Lähteet: Reuters ja Suomen Pankki.

Riippuvuus kansainvälisestä tukkuvarainhankinnasta lisää haavoittuvuutta

Suomen pankkitoiminnan riippuvuus tukkuvarainhankinnasta

- Liikkeeseen lasketut lyhytaikaiset velkapaperit
- Liikkeeseen lasketut pitkäaikaiset velkapaperit
- Lainat kotitalouksille ja yrityksille
- Talletukset kotitalouksilta ja yrityksiltä
- Rakenteellinen rahoitusvaje (lainakanta – talletuskanta)

Talletuspankit, asuntoluottopankit ja samaan konserniin kuuluvat muut luottolaitokset.

Lähde: Suomen Pankki.

Pankkisektori tartuntaherkkä

- Pankkisektori Suomessa EU-maiden keskittyneimpiä.
- Pohjoismaisen pankkijärjestelmän keskinäiset sidokset vahvat. Pohjoismaista paljon saamisia, suuririskisinä pidetyistä maista vain pieniä määriä.
- Merkittävä osa Suomen pankkisektorista pohjoismaisten emopankkien omistuksessa.
- Kotimaisten pankkien ulkomaiset saamiset ja velat kasvaneet 2000-luvulla.

Vakuutussektori säilynyt vakavaraisena

- Sektorin kannattavuus ja vakavaraisuus säilyneet hyvinä, mutta huomattavia yhtiökohtaisia eroja.
- Vakuutusyhtiöt kyenneet sopeuttamaan liiketoimintamallejaan matalan koron ympäristössä.
- Sijoitusmarkkinoiden odottamattomat sokit keskeisin riski kannattavuudelle ja vakavaraisuudelle.

Infrastruktuuri toiminut luotettavasti

- Luotettava ja kaikissa oloissa toimiva infrastruktuuri on olennainen osa vakaata rahoitusjärjestelmää
 - Kansainvälisen yleisvalvontayhteistyön merkitys suuri.
- Toimintojen pirstaloituminen voi vaarantaa niiden jatkuvuuden.
 - Kansallisesti hoidettavissa olevat varajärjestelyt tärkeitä.
- Suomi siirtyi SEPAan aikataulussa, kehitystyö jatkuu.
 - Uusia yhteistyöryhmiä on perustettu: Euroopassa Euro Retail Payments Board (ERPB) ja Suomessa maksuneuvosto.

Rahoitusjärjestelmän vakauden varmistamistoimet

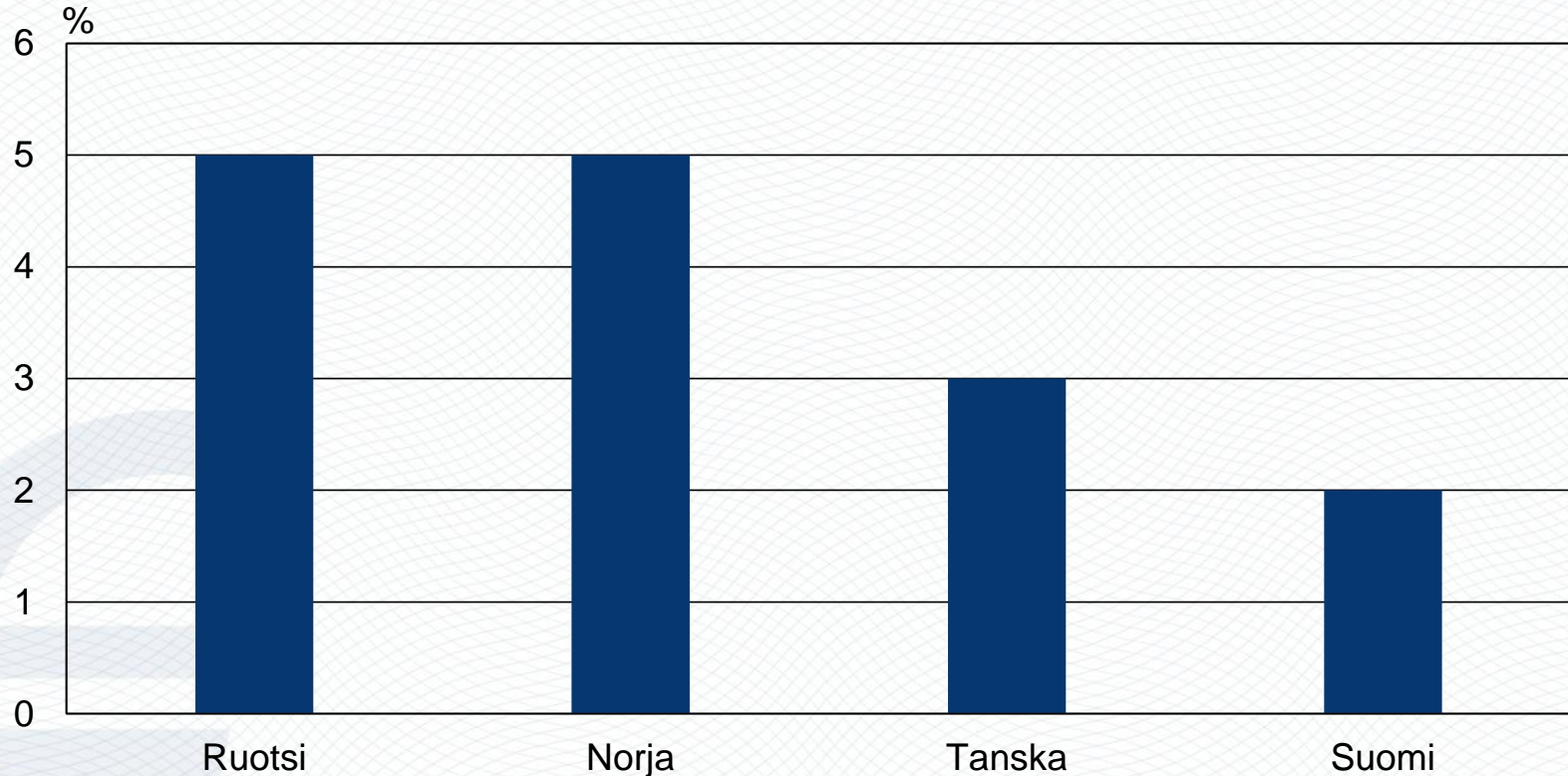
Tulevia makrovakaussäätelyjä Suomessa

- Muuttuva lisäpääomavaatimus ("vastasyklinen pääomapuskurivaatimus"): 2015.
- Asuntolainojen sitova enimmäisluototussuhde ("lainakatto"): 7/2016.
- Asuntolainojen vähimmäisriskipainojen säätely: 2015.
- Lisäpääomavaatimus kansallisesti systemisesti merkittävälle luottolaitoksille ("O-SII"-vaatimus): 2016.

.... tulisi vielä täydentää

- Järjestelmäriskipuskurin käyttö tulisi tehdä mahdolliseksi myös Suomessa.
 - Vakavaraisuusdirektiivin sallima lisäpääomavaatimus, jos kansallinen pankkijärjestelmä rakenteellisesti haavoittuva.
 - Yhdentyneillä pankkimarkkinoilla sääntelyn ja valvonnan tulee olla yhdenmukaista.
 - Lähes kaikki EU-maat sisällyttämässä säädöksiinsä.
- Kansainvälisesti vertailukelpoinen välineistö tarpeen, käyttö harkitaan erikseen.

Systemisesti merkittävillä luottolaitoksilla Pohjoismaissa asetettavat kansalliset lisöpääomavaatimukset enintään

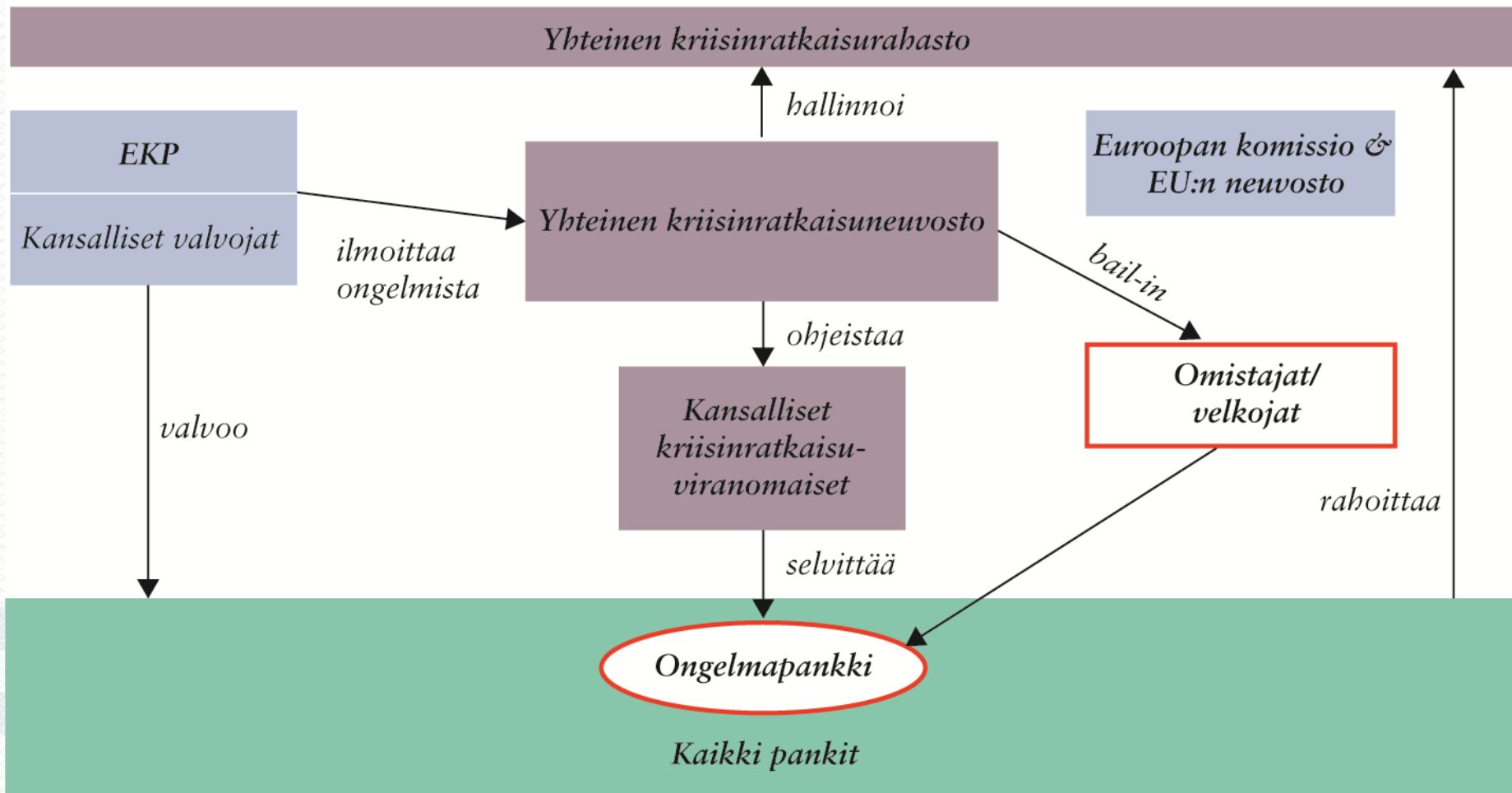

Lähde: Maiden keskuspankit.

Pankkiunioni on käynnistymässä

- Pankkiunionin kaksi tärkeintä osaa – yhteinen pankkivalvonta ja yhteinen kriisinratkaisu – käynnistymässä.
- Kriisinratkaisumekanismi ja sijoittajanvastuu poistavat/vähentävät pankkikriisien kustannuksia veronmaksajille.
- Myös Suomessa kriisinratkaisulainsäädäntö ja sen viranomaisvaltuudet tulee saattaa ripeästi voimaan kaikilta osin.

Yhteinen kriisinratkaisumekanismi

Lähde: Euroopan komissio.

Johtopäätöksiä

- Heikkojen reaalityalouden näkymien johdosta kotimaisen rahoitusjärjestelmän haavoittuvuuksiin kiinnitettävä erityistä huomiota.
- Riskejä voi luoda: asuntohintojen kehitys ja kotitalouksien huomattava velkataso, matalan koron vaikutukset sekä pankkien luotonannon välittyminen.
- Finanssikriisin oppina Suomeenkin kansainvälisesti vertailukelpoiset välineet järjestelmäriskien torjumiseksi.
- Pankkiunioni merkittävä edistysaskel. Valvonta ja kriisinratkaisu samalle maiden rajat ylittävälle tasolle kuin rahoituslaitosten todellinen toiminta.

Kiitos!

